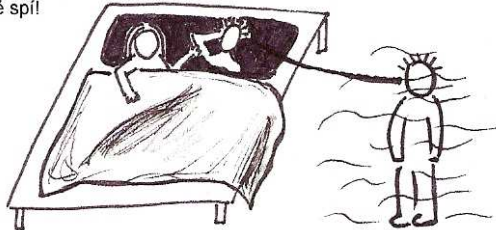

Pokoušel jsem se pohnout hlavou na polštáři, změnit polohu, ale vtom jsem si uvědomil, že to nejde, protože polštář zůstal ležet dole na posteli a já se vznášel na zádech, metr nad zemí.

Úplně probuzený. Vznášel jsem se. Pokoj byl ode zdi ke zdi zalit stříbřitě šedou září. Napadlo mě, že by to mohla být měsíční záře, ale měsíc nesvítil. Tamhle jsou stěny, stereo věž, tamhle postel, po její straně pečlivě poskládané knížky, moje hromádka se samozřejmě zřítla. A tamhle našlo tělo, a obě spí!

Blesk ryzího úžasu, připomínající vyšlehnutí modrého plamene, mnou projel do noci, a pak hned doslova výbuch radosti. To je přece moje tělo, tam dole; ta kuriózní věc ležící na posteli jsem já, mám zavřené oči a spím, jako nemluvně! Samozřejmě ne zcela já... já přece jsem ten, kdo se na všechno dívá shora.

Všechno, nač jsem, tenkrát té první noci, myslel, bylo nutné podtrhnout a opatřit vykřičníkem.

Jde to! Je to tak snadné. Tohle je... svoboda! HURÁ!

Ty knížky měly pravdu. Stačilo pomyslet na pohyb, a hned jsem se pohyboval, klouzal jsem vzduchem jako saně po ledě. Tělo jsem vlastně úplně neměl, ale také jsem nebyl úplně bez něj. Vnímá jsem tělo - jakýsi mlhavý opar těla, jaké asi má duch. Jak to může být tak snadné po všem našem soustředěném cvičení? Krajní vědomí. Ve srovnání s tímto bzučícím a chápajícím životem ostrým jako břitva je vědomí při denním bdění náměsíčným bloumáním.

Otočil jsem se ve vzduchu a ohlédl se. Sotva patrná nitka žhnoucího světla mě spojovala s mou spící podobou. To je přece pouto, o kterém jsme četli, stříbrná šňůra, která spojuje živého ducha s jeho tělem. Přetrhni ji, tvrdí se, a zmizíš.

V tom okamžiku se za mnou vynořila zvlněná aura, zpomalila svůj pohyb a vznášela se nad Leslie ležící v posteli a nakonec zmizela v jejím těle. Netrvalo to ani vteřinku, Leslie se pohnula a obrátila pod příkrývkou; dlaní se dotkla mého ramene. Měl jsem pocit, jako by mě někdo ze zadu zatahl; tím dotekem jsem byl střemhlav vymrštěn do bdění.

A: „Ne, vlastně jsem nerozuměla jedinému slovu. Mluvíš o umění, o pravdě, o snech, o iluzi, a já pořád nechápu, co to má společného se mnou. Dějí se tu nějaké věci, ano, a přišla jsem sem, protože jsem si myslela – možná, že jsi dost velký blázen na to, abys mi uvěřil, abys mi pomohl... nevím... prohrabat se tou stěnou a přijít s přijatelným vysvětlením. Ale ne, ty mi říkáš, že by moje sny mohly být pravdivé, že potřebuju tvoji pomoc.“

C: „Esta bien... chápu tvou neochotu mi uvěřit, señorito. Ale tady a teď tě nemohu přesvědčit. Setkáme se zítra.“

A: „Už ne, na to zapomeň.“

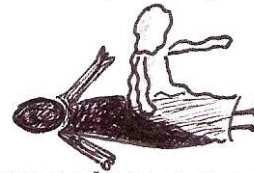
C: „Ale ty přijdeš. Protože ti zvědavost nedá. Protože tě přitahují záhady. A protože, navzdory své nedůvěřivosti, věříš, že mám odpověď na všechny tvé otázky. Je to tak?“

A: „Ne. Ne, nezajímá mě to. Chci mít jen normální život, bez nočních můr, bez šilných vizí a bez cizinců, kteří mi říkají, že potřebuju jejich pomoc. Comprende, amigo?“

C: „Ah Dios mio, to už je tolik hodin? Musím běžet, señorito Ryanová. Takže se uvidíme zítra?“

A: „Řekla jsem...“

C: „Sbohem.“

Výlety mimo své tělo

Jednou večer krátce poté, co Leslie začala čist životě, jsem dočetl Vzpomínky na smrt, a čím víc jsem přemýšlel, tím víc jsem s ní potřeboval mluvit.

„Až budeš mít chvíli, ale hodně dlouhou chvíli,“ řekl jsem jí.

Dočetla načatý odstavec a založila si stránku v knize chlopní přebalu.

„O. K.,“ prohlásila.

„Nepřipadá ti nesmyslné,“ začal jsem, „nepřipadá ti nesmyslné, že umírání je pro většinu lidí nejčastěji špinavá a nepříjemná potíž, cosi, co se po nás vrhne třeba právě v okamžiku, kdy jsme našli jedinou bytost na světě, kterou milujeme, a nechceme od ní být odloučeni ani na jediný den, ale smrt řekne, mně na vás nezáleží a navzájem vás odtrhnu jednoho od druhého?“

„Čas od času mi to tak připadá,“ připustila.

„Proč musí být umírání zrovna takové? Proč bychom měli souhlasit s takovou nezvladatelnou smrtí?“

„Možná proto, že jedinou další alternativou je sebevražda.“

„A tak!“ podivil jsem se. „A je sebevražda opravdu jedinou alternativou? Nelze snad odejít lépe než tímhle nahodilým násilným umíráním v poslední chvíli, jak to mají ve zvyku na této planetě?“

Citáty ze Sandmana

„Pravda nemusí mít nutně oporu ve skutečnosti. Legendy a sny jsou stínové pravdy, které přetrvávají dávno poté, co pouhá fakta zpráchnivějí a propadnou se do zapomnění.“

-Sen

Takže co chci hlavně vědět: Opravdu si pamatuji jak lézat, když spím?

*A zapomenu jak, když se vzbudím?
Nebo se mi jen zdá, že dokážu lézat?*

*„Když sníš,
někdy si pamatuješ.
Když se vzbudíš,
vždy zapomeneš.“*

-Chloe Russellová ke Snu

„Někdy se vzbudíš. Někdy tě pád zabije.

A někdy, když padáš, vzletneš.“

-Todd Faber

Ale on nechápal, čím za to zaplatí.

To smrtelnici nikdy.

*Vidí jen svou metu, vytouženou věc,
svůj sen...*

*Ovšem za to, co člověk chce,
musí zaplatit:*

dostane, co kdysi chtěl.

To, co je vysněno,

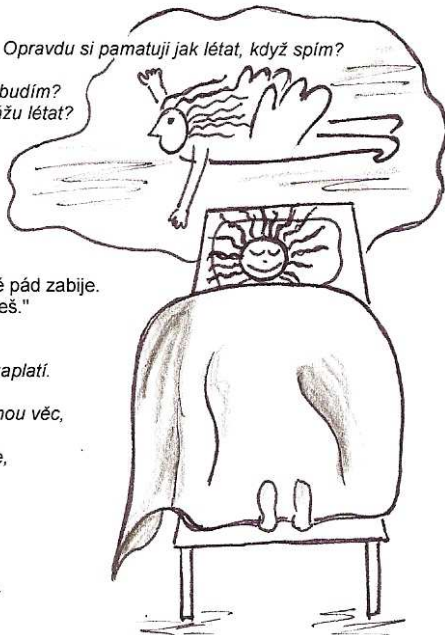
nemůže být nikdy ztraceno,

nemůže nikdy být odesněno.

-Mistr Li

Vím, jak se rodí bohové, Rogere. Začínáme jako sny. Potom sestoupíme ze snů na zem. Jsme uctíváni a milováni a sami shromažďujeme moc. A jednoho dne nezůstane nikdo, kdo by nás uctíval. A nakonec podnikne i ten nejmenší bůh a bohyně svou poslední cestu zpět do snů. Co přijde potom? To ani já nevím.

-Ishtar

Snová příloha

Dnešní Cukřík je o něco objemnější, neboť mne Rozum požádal, zda bych do něj nemohl vložit „Snovou“ přílohu k jeho táboru. Jelikož mne téma připadalo zajímavé, rozhodl jsem se mu vyhovět. Některé články ke mne tudíž doputovali mailem od iniciátora přílohy a zajímavé obrázky jistě nakreslí někdo z organizátorského týmu (Zúza, Suzuki či Týna). Mějte se krásně a nepřestávejte snít.

Zdeněk

Umění a sny

Rozhovor Cortéze a April ve hře The longest journey

C: „Konečně jste tady, už bylo na čase!“

A: „Už bylo na čase? Strávili jsme jak...“

C: „Mira. Podívej, ten obraz“

A: „Já jen...“

C: „Jenom se podívej na ten obraz“

A: „To je pěkná práce.“

C: „Ano, ale je to víc než velmi pěkná práce. Podívej se pořádně. Co vidíš?“

A: „Vidím chlapce objímajícího dívku.“

C: „A?“

A: „Pravděpodobně spolu chodí a ona mu dává kopačky. Vypadá opravdu deprimovaný.“

C: „Ano, ano, zapomeň na ten příběh – co vidíš?“

A: „Vidím olejomalbu dvou objímajících se lidí.“

C: „To je všechno, co vidíš? Ale je tam toho mnohem víc. Dívej se. Dívej se!“

A: „Vidím prohlášení o ztrátě. Ten kluk, co objímá dívku, by podle všeho měl být šťastný, ale není. Pravděpodobně truchlí nad její ztrátou, přestože je to pořád někde v jeho budoucnosti.“

C: „Prohlášení! Koho zajímají prohlášení? Řekni mi, co vidíš!“

A: „Vidím umění.“

C: „Umění, ano. A za ním? Za uměním?“

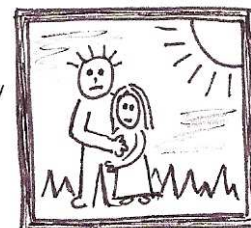
A: „Techniku?“

C: „Technika je to, co umožňuje umělci vytvořit umění. Za technikou, za zručností, co je tam ještě?“

A: „Iluze?“

C: „Zručnost a představitost umožňují umělci vytvořit iluzi, ale to je jenom povrchní hloubka. Pod iluzi, co je tam ještě?“

A: „Pravda?“

"Musím si to trochu srovnat v hlavě," získávala čas. "Chceš mi snad něco navrhnout? V tom případě bys ale měl vědět, že pokud jsi tu se mnou, tak mi umírání v poslední chvíli zase tolik nevdává."

"Počkej, musím ti něco říct. Moje vyprávění se totiž bude zamlouvat tvému smyslu pro řád. Proč lidé, místo aby se dali zaskočit smrtí, raději nedospějí, když přijde čas, k rozhodnutí: 'A dost! Dokončili jsme všechno, kvůli čemu jsme sem přišli, už nás nečekají žádné hory, které bychom ještě mohli zlézt, nic, co bychom se - pokud jsme chtěli - nenaučili, a prožili jsme krásný život,' a proč při dokonalém zdraví nesednou ve dvojici pod nějaký strom nebo hvězdu, nevznesou se ze svých těl a už nikdy se do nich nevrátí?"

"Mluvíš jako knihy, které právě čtete. Je to moc krásný nápad, ale my to ne... neuděláme to, protože nevíme, jak se to dělá."

"Leslie," vyhrkl jsem zcela pohlcen vlastním plánem. "Já vím, jak se to dělá!"

"Ještě ne, prosím tě," bránila se. "Musíme si nejdřív postavit náš dům a musíme myslet na kočky a mývaly a mléko v ledničce zkusne a musíme odpovědět na spoustu dopisů; vždyť jsme sotva znovu začali."

"O. K. Tak dobře, ještě ne. Ale když jsem četl o zážitcích lidí, kteří málem zemřeli, zarazilo mě, jak se jejich pocity blíží mimotělním zkušenostem popisovaným v knihách o astrálním putování. Umírání není nic jiného než vystoupení z těla, z nějž není návratu! A vystoupení z těla se můžeme naučit!"

"Počkej," poprosila mě. "Chceš říct, že si počkáme na nějaký nádherný západ slunce, opustíme svá těla a už se do nich nevrátíme?"

"Jednou ano."

Změřila si mě úkosem. "Do jaké míry to myslíš vážně?"

"Na sto procent. Doopravdy! Copak to není lepší, než se dát přejet trolejbusem? Copak to není lepší, než se dát navzájem odloučit a ztratit tím pár dní nebo století společného žití?"

"To o společném žití ráda slyším, protože mluvím taky vážně: kdybys umřel, nechtěla bych tu dál žít sama."

"Já vím. A právě proto stačí, když se naučíme pobývat mimo naše těla jako adepti spiritismu nebo vlci."

"Proč vlci?"

"Četl jsem o tom v jedné knížce o vlčích. Nějací lidé ze zoo chytili do želez vlna s vlčími; byla to humánně zkonstruovaná železa, která jim ani trochu neublížila. Naložili je ve velké kleci na korbu nákladáčku a vezli si je do zoo. Když tam dojeli a sundali klec z auta, zjistili, že oba vlci jsou... mrtví. Nenašli na nich sebemenší stopu po nemoci nebo zranění, vůbec nic. Ti vlci prostě nechtěli být od sebe odloučeni a nechtěli žít v kleci. Z vlastní vůle se rozloučili se životem a zemřeli společně. Medicína pro to nemá žádné vysvětlení."

"Je to pravda?"

"Můžeš se přesvědčit v té odborné knížce o vlčích, tam nejsou žádné výmysly. Být na jejich místě, určitě bych to udělal taky. Ty snad ne? Neřekla by sis, že to je civilizovaná a inteligentní možnost, jak zmizet z této planety? Je-li celá Země a celý časoprostor jen sen, proč se místo hlasitých nářků, že odsud nechceme, raději něžné a šťastně neprobudit někde jinde?"

"Opravdu si myslíš, že bychom to dokázali?" zeptala se Leslie. Mé vyprávění se opravdu zamlouvalo jejímu smyslu pro řád.

Otázka ještě ani nestačila doznít a já už byl zpátky v posteli s tuctem knih z naší domácí knihovničky. Teorie a praxe astrální projekce, Pobývání mimo tělo, Svrchované dobrodružství, Mysli mimo tělo. Pod jejich vahou se v matraci udělal mělký kráter.

"Autoři těchto knížek tvrdí, že se to člověk může naučit. Není to ovšem snadné a vyžaduje to spoustu praxe, ale dá se to zvládnout. Otázka spíš zní, jestli všechna ta námaha stojí za to."

Leslie se zamračila. "Teď bych ti řekla, že ne, ale kdybys měl zítra umřít, přišlo by mi strašně líto, že jsem se to všechno nenaučila."

"Tak tedy udělejme kompromis. Naučme se nejdřív pobytu mimo tělo a návraty si nechme na pozdější dobu. Oba jsme už pobývali mimo svá těla, a tak víme, že to dokážeme. Teď jde o to, abychom tu věc dovedli, kdy sami budeme chtít, a navíc společně. Nemělo by to být až tak těžké."

Ale velice jsem se mýlil. Bylo to opravdu tak těžké. Potíž byla v tom, že bylo třeba usnout, aniž jsme usnuli a aniž jsme ztratili povědomost o nás, bytostech oddělených od svých těl. Člověk si to snadno představuje, když je zcela probuzen. Ale zůstat při vědomí pod příkrývkou spánku těžší než olovo, které ho stahuje ke dnu - to vůbec není lehký úkol.

Noc co noc jsme si četli knížky o astrálním putování a slibovali jsme si navzájem, že se setkáme ve vzduchu nad svými spícími těly, aby stačilo jen mrknout, a spatřili bychom se, a všechno si zapamatujeme a po probuzení vybavíme. Bohužel, nic. Míjely týdny. Měsíce. Stal se z toho pro nás zvyk, který trval dávno poté, co jsme přečetli všechny ty knížky.

"Pamatuj si, že si máš pamatovat..." kladli jsme si navzájem na srdce, když jsme večer zhasínali.

Usínali jsme, naprogramováni, že se setkáme nad sebou; Leslie odletí do Pensylvánie a já se usadím na střeše v Pekingu. Nebo já se objevím v kaleidoskopické budoucnosti a ona bude žít v devatenáctém století a dávat koncerty.

Po pěti měsících cvičení jsem se jednou probudil, musely být asi tak tři hodiny v noci.

C: „Přesně, pravda! Hlubší pravda. Tenhle obraz, konkrétně tohle umělecké dílo, říká hlubší pravdu. Má duši.“

A: „Jak může mít obraz duši?“

C: „Má duši, protože má identitu, má srdce. Vzpomínka na tento obraz přežije tuhle chvíli, zůstane ti v mysli, stane se částí tvého podvědomí. Udělal na tebe trvalý dojem, a ty si nejsi docela jistá proč.“

A: „Je to jen obraz od nějakého děčka. Není to, jako by to maloval Picasso nebo Monet.“

C: „Teď polemizuješ o technice. Ale ne každý obraz od Van Gogha nebo Michelangela je skutečné umění, ačkoliv všichni předvádějí skvělou techniku a zručnost. A tahle čmáranice pětiletého dítěte je s těžší technicky impozantní, ale pořád může mít duši, pořád to může být skutečné umění.“

A: „Takže ty říkáš, že „skutečné umění“ nezáleží na dovednostech umělce? Co je potom tedy umění, když každý může vytvořit něco „skutečnějšího“ než umělci, kteří strávili celý svůj život rozvíjením svých schopností?“

C: „Umění je pořád dílem umělců. A schopností, zručnost a technika – tyhle věci rozhodují o úspěchu umělcova díla. Ale samotné tyhle věci sotva něco znamenají. Aby něco bylo skutečné, pravdivé, tak umělec musí přenést – přesunout – část sebe do svého díla, aby překročil iluzi a dosáhl pravdy umění.“

A: „A co je „pravda umění“?“

C: „Kdo ví? Kladl jsem si tuto otázku celé roky.“

A: „Cože? Ty to nevíš? Tak o čem to celé bylo, všechny ty otázky a přednášky o „pravdě“ a „iluzi“? Proč jsi mě vůbec žádal, abych se vydala až sem?“

C: „Dnes večer jsi něco viděla. Probouzející se sen. A neumíš to vysvětlit. Proto jsi tady, nemám pravdu?“

A: „Ano.“

C: „Dobrá. Pokusím se ti všechno vysvětlit. Buď trpělivá. Pravdu a umění vidím asi takto, April. Jsou věci, které se zdají být opravdové, ale ve skutečnosti nejsou. A pak tu jsou ty, které jsou i přes svou zdánlivou ne důležitost neocenitelné. Jako tento Warenův obraz. A tvé sny. Ve snech je i pravda i iluze a obojí je i v představách, které vytvářejí. Problém je oddělit jedno od druhého.“

A: „Tím chceš říct, že moje sny jsou pravdivé?“

C: „Snažím se ti říct, že potřebuješ pomoc, abys dokázala oddělit pravdu od iluze. Moji pomoc.“

A: „No, to tedy sedí.“

C: „Dobrá. Doufal jsem, že mě pochopíš.“

Moje oči se vznášely otevřené v místnosti temnější než půlnoc... tak temné, že bylo jedno, jestli mám oči otevřené nebo zavřené. S bušícím srdcem jsem sáhl po vypínači lampy u postele.

"Příšerko!" promluvil jsem. "Miláčku, jsi vzhůru?"

"Mmm... teď už ano. Co se děje?"

"Co by se dělo," vykřikl jsem tlumeně. "Fungovalo to! Dokázali jsme to!"

"Dokázali?"

"Byli jsme mimo těla!"

"Opravdu, Richie, víš to jistě? Já si nepamatuju..."

"Ne? Co bylo poslední, na co si teď vzpomínáš?"

Odhrnula si zlaté vlasy z očí a zasněně se usmála. "Vznášela jsem se. Krásný den. Vznášela jsem se nad poli..."

"Tak je to tedy pravda! Noci strávené mimo tělo si lidé pamatují jako sny, v nichž se vznášejí!"

"Jak víš, že jsem se octla mimo tělo?"

"Protože jsem tě viděla!"

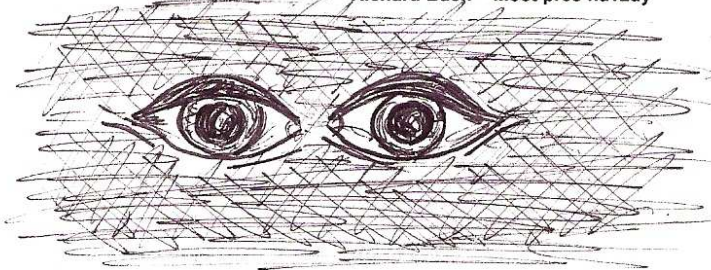
Ta větička ji definitivně probudila. Vyprávěl jsem jí o všem, co se přihodilo, o všem, co jsem viděl.

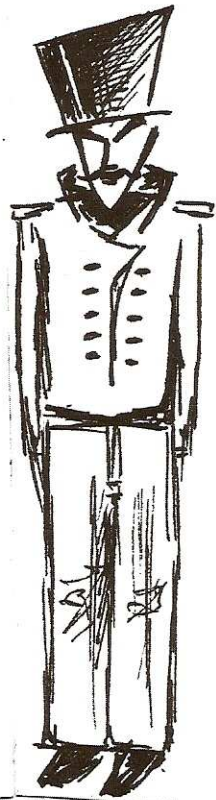
"Ale slovo 'viděl' se nehodí pro vnímání toho co spatříš mimo tělo, příšerko. Nejde ani tolik o vidění jako spíš o vědění, podrobné vědění, které je zřetelnější než pohled." Zhasnul jsem svou lampičku. "V pokoji máme takovouhle tmu, a přesto jsem viděl všechno. Stereo, poličky, postele, tebe i sebe..." Mluvit po tmě o vidění dělalo velký dojem.

Sáhla po svém vypínači, posadila se na posteli a zamračila se. "Na nic si nevzpomínám!"

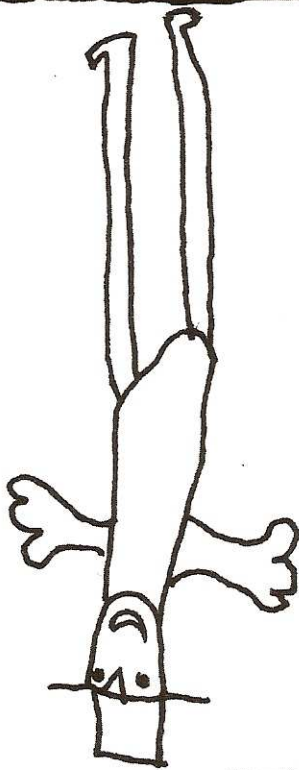
"Přiletěla jsi ke mně jako uřvaná a vypadala jsi jako růže zkřížená se sedmikráskou; zastavila ses ve vzduchu a jaksi ses roztavila do podoby vlastního těla. Potom ses pohnula, dotkla ses mě a bum! v tu chvíli jsem se prudce probudil a všechno ostře vnímal. Kdyby ses mě v té chvíli nedotkla, nic bych si nepamatoval."

Richard Bach – Most přes navždy

DVA.

ZVĚTY